

Deixem lliures els assassins?

El Tribunal de l'Haia ha dictat ordre de crida i cerca per als serbo-bosnians Radovan Karadzic i el seu cap militar Ratko Mladic. L'alt organisme internacional els qualifica de presumptes assassins, i genocides, de ser responsables de la neteja ètnica i de crims contra la humanitat. És la seva obligació pel principi jurídic de la presumpció d'innocència titllar-los de "presumptes", però Karadzic i Mladic són als ulls de tota l'opinió pública internacional assassins sense més qualificatius. Els mandataris, però, no semblen pensar de la mateixa manera.

Hem vist Mladic a la televisió acaronar nens musulmans, mentre enviava els seus pares davant dels escamots d'afusellament. L'hem vist triar qui ha de morir o sobreviure... tot davant la presència de cascos blaus holandesos en una ciutat -Srebrenica- aparentment sota protecció de les Nacions Unides.

També hem contemplat Karadzic des del seu refugi de Pale, on ha creat un parlament titella i un govern d'una república serbo-bosniana inexistent, ordenar als seus homes que possessin obstacles als investigadors que aquests dies treballen en les fosses comunes que creïem desterrades definitivament als temps de Stalin o Hitler. L'hem vist burlar-se del món, amb un posat altiu i soberbi que els dèbils i ineptes enviats de l'ONU com Akashi mai no van saber frenar a temps.

I ara què? Novament hauran de ser els nord-americans els qui treguin a la vella Europa les castanyes del foc? La Unió Europea fa un cop més el ridícul i tota la força de l'IFOR desplegada sota les ordres de l'OTAN, es mostra incapaç de donar resposta a una ordre d'un tribunal internacional que paradoxalment és menyspreat pels mateixos estats que el van crear i el sustenten. La Justícia -amb majúscula- queda un cop més en fals. La política i els interessos predominen... i la democràcia se'n ressent.

La impunitat amb què continuen desafiant el món aquests dos personatges, i la responsabilitat del president de Sèrbia, Slobodan Milosevic en el començament de la guerra, han de tenir resposta. Els ciutadans han d'exigir

que siguin posats a disposició dels jutges i que paguin pels seus crims.

De tota manera el dinosaure de la diplomàcia europea no està disposat a fer que la justícia predomini. Prefereixen la covardia d'una "pax americana" que si bé a Dayton posa fi a una guerra, renta la cara a Milosevic i concedeix als serbo-bosnians els drets adquirits per la força de les armes. El dret internacional es converteix, doncs, novament en moneda falsa amb la qual regatejar en un mercat ple de possibilisme i claudicacions. Milosevic

apareix ara com l'home negociador i hàbil que acaba firmant a Dayton una pau plena de vessar de fragilitat. Només falta que el comitè del Nobel li acabi atorgant el guardó.

De la mateixa manera que els Estats Units van haver de ser els qui bombardegessin amb contundència objectius serbo-bosnians perquè aquests acceptessin negociar, probablement també des de Washington -si Clinton ho necessita per guanyar les eleccions- sortirà ara l'ordre d'una operació de comando per portar Karadzic i Mladic davant els jutges de l'Haia.

Mentrestant a Europa els aliats no es decideixen. Alemanya -tradicional amiga de Croàcia està disposada a fer-ho. França i la Gran Bretanya recelen. És que Europa, tan d'acord a imposar a sang i foc

la moneda única segons els criteris de Maastricht, se sent incapaç d'evitar la burla d'una colla d'assassins amb pretensions nacionalistes?

Des de Pale amenacen de prendre soldats de l'IFOR com a hostatges si Karadzic i Mladic són arrestats. El desafiant de Karadzic, que es nega a deixar la presidència del seu partit nacionalista, crea incertesa i un clima de desastre davant la convocatòria electoral a Bòsnia.

Pels aliats és millor que els líders serbo-bosnians estiguin lliures al seu cau de Pale. Però el que no saben és que aquests dos assassins potser un dia es plantaran amb un posat desafiant davant l'edifici de l'OTAN a Brussel·les per fer una conferència de premsa. Aleshores els mandataris europeus giraran el cap, no sigui que a través d'una escaleta de la bena que porten als ulls vegin que el totalitarisme es torna a fer l'amo del vell continent. ■

VICENÇ LOZANO

“La impunitat amb què Karadzic i Mladic continuen desafiant el món ha de tenir resposta. Els ciutadans han d'exigir que paguin pels seus crims.”